

Verslag

- Aanwezig** : Dorpsraad Alem: Hans Hanegraaf, Jeroen van Heel (later aangesloten)
Stichting B.O.O.M.: Herry Koers, Willy van Lent (20.40 verlaten)
Erfgoed Vereniging Alem: Jan van Kessel
Dorpsraad Heerewaarden: Henrie van der Kaaij
ZLTO: Theo van Goch (later aangesloten)
Natuurwacht Bommelerwaard: Harry Kolman
Jachthaven de Maas: Ricardo Bosma
Dorpsraad Rossum: Antoon van den Heuvel (vanaf 21:00)
Gemeente Maasdriel: Gaston Graaf
SRO: Lars Schothuis
Dekker: Paul Hospers, Teun van der Werf
Arcadis: Bert Overkamp, Gerjan Verhoeff
- Agendalid:** : Regionaal Bureau voor Toerisme (RBT) Rivierenland
- Afwezig** : Stichting Dorp en Landschap Bommelerwaard
De Capreton
Steenfabriek Rossum/Rodruza
Hengelsportvereniging de Alver
Voetbalvereniging VV Alem
TRIP
Bezoekerscentrum Grote Rivieren
- Datum** : 21 mei 2021, 19:30-22:00
- Locatie** : Digitaal via Teams
- Betreft** : **Klankbordgroep onderzoek gebiedsontwikkeling Alem en Sint Andries**
- sessie 3 – verslag

1. Introductie

Nieuwe deelnemers:

- Harry Kolman van Natuurwacht Bommelerwaard
- Hans Hanegraaf van Dorpsraad Alem
- Teun van der Werf, recentelijke aangesteld bij Dekker
- Gerjan Verhoeff en Bert Overkamp van Arcadis nemen deel om natuuronderzoek te presenteren

Agenda vastgesteld.

2. Vaststellen verslag 2^e bijeenkomst klankbordgroep

Erfgoed vereniging: Heeft Dorpsraad Alem al reactie gehad op vragen uit de brief naar de gemeenteraad?

Gemeente: Deze reactie wordt momenteel opgesteld.

DR Heerewaarden/Erfgoed vereniging: Hoe worden de motivaties van dorpsraad Alem en de Erfgoed vereniging om niet aan de enquête deel te nemen meegenomen in de presentatie van de resultaten? Die motivaties, zoals ze in de e-mails verwoord zijn, moeten samen bij de enquête te vinden zijn. Dorpsraad Heerewaarden zal nog in een reactie aangeven de enquête niet in te vullen.

Gemeente/Dekker: Uitslag van de enquête is een kaart. De ruimtelijke aspecten van de reacties zijn daarop gekomen. Verder wordt een toelichting geschreven waarin inhoud van de reacties terugkomt (met motivatie van partijen voor niet invullen van enquête). De kaart, de reacties en toelichting worden samen op de openbare projectwebsite geplaatst, akkoord?

Erfgoed vereniging/Dorpsraden: akkoord

Verslag vastgesteld

3. Uitkomsten Natuuronderzoek door Arcadis

Gemeente: We gebruiken vele manieren om informatie te vergaren, onderzoeken zijn hier onderdeel van. Arcadis doet onderzoek naar natuur en presenteert vandaag de tussenstand van het inzicht in bestaande en potentiële natuurwaarden. Zodra de concept rapportage compleet is zal deze ook worden gedeeld en besproken met de klankbordgroep en de projectgroep.

3a Algemene punten over natuuronderzoek

Natuurwacht BW: Kunnen wij inzicht krijgen in de opdracht?

Dekker: Opdrachten worden op de website geplaatst. Presentatie wordt ook gedeeld. NB: de presentatie is nog een tussenproduct, o.a. om input te krijgen vanuit klankbordgroep.

Natuurwacht BW: Onze werkgroepen hebben veel kennis/informatie, o.a. in inventarisaties.

Arcadis: Blij als we aanvullende informatie krijgen. Graag met ons delen.

BOOM: Er is eerder uitgebreid onderzoek gedaan en er zijn bevindingen opgeschreven in een MER.

Dekker/Arcadis: Dit MER is bekend bij ons, we gebruiken deze en ook andere stukken zoals Beeld op de Maas. Deze stukken staan op de projectwebsite of zullen erop worden gezet.

DR Alem: Onderzoek is zeer uitgebreid, is dat nodig? Moeten we niet kijken naar waar behoefte aan is?

Dekker: Naast Dekker en de gemeente zijn ook provincies, rijk, waterschappen en SBB betrokken in het project. Zij hebben sterke natuurambities, vandaar de uitgebreide aandacht. Alem is bijv. een belangrijk gebied in Natuurverkenning Grote Rivieren. Andere behoeften worden ook geïnventariseerd, maar die zullen niet elk een volle avond vragen om te bespreken.

3b Gedetailleerde bespreking deelgebieden (bestaande kwaliteiten + kansen voor ontwikkeling)

Natuurwacht BW: Wij kennen weinig zulke mooie graslanden als in de **Piekenwaard**. Hier zijn ook marters, wezels en bunzing. Wat is er dan nog te ontwikkelen/op te lossen?

ZLTO: Gebied was stroomdalgrasland, krijgt nu het ontwikkelingsdoel glanshaverhooiland.

Arcadis: Kwaliteiten lijken terug te lopen: verzuring, weinig rivieroverstroming. Ook de nieuwe waardering glanshaverhooiland i.p.v. stroomdalgrasland duidt op achteruitgang. Blij met meer informatie, zullen hierover verder contact opnemen met Natuurwacht BW en SBB.

Jachthaven: Er is een beverburcht in de **Alemse overwaard**

Erfgoed Vereniging: Is de oude geul zichtbaar?

Arcadis: Beverburcht genoteerd. Oude geul goed zichtbaar, maar kan beter.

Natuurwacht BW/DR Heerewaarden: Er zijn dassen (gevaarlijke oversteek), een beverburcht, oever-zwaluw- en ijsvogelnesten en zoetwater-bot in **Uiterwaarden Heerewaarden**. Familie uit Kerkdriel die grondeigendom heeft verzorgt cursussen terreinrijden.

Arcadis: Genoteerd

ZLTO: **Marensche Waarden**, bezig met akkervogels kansen geven in ANLb (agrarisch natuur- en landschapsbeheer), dit verdwijnt als je moeras maakt.

BOOM: Wordt er rekening gehouden met leefklimaat dorp? Denk aan muggen/Insecten.

Arcadis: Veel ervaring met dergelijke inrichting (droge zone rond dijk zonder verbindende elementen, natuurlijke vijanden muggen). Dat zal geen probleem opleveren.

Erfgoed Vereniging: Wat is het effect van dijkteruglegging op natuur voor **Maasuiswaarden**?

Arcadis: Nog niet onderzocht, maatregel heeft rivierkundige achtergrond.

ZLTO: Heggen in de **Alemsche en Drielsche Waard** vallen onder ANLb, worden in gedeeltes elke 2-7 jaar teruggesnoeid – in gedeeltes in **Alemsche Waard**. Bv een fietsbrug zou hier zonde zijn voor de fauna-soorten.

Erfgoed Vereniging: hier is goede landbouwgrond, kan het agrarisch gebruik blijven?

Arcadis: Genoteerd. Zeer goed voorbeeld van agrarisch natuurbeheer, agrarisch gebruik kan blijven.

Erfgoed Vereniging: **Middelwaard**, afpellen van kleilaag, wat moet ik me voorstellen?

Arcadis: afgraven van bovenlaag, zodat er zand aan oppervlakte komt, wat een boost voor botanische ontwikkeling van stroomdalflora geeft.

3c Opmerkingen los van natuuronderzoek

Erfgoed Vereniging: Wij missen consequenties van plannen voor het water en rivierbeheer.

DR Heerewaarden: Wij hebben sterke bedenkingen bij eventuele plannen met verondieping.
ZLTO: Marensche Waarden, Alemsche en Drielsche Waarden (met name hogere delen) zijn uitermate geschikt landbouwgebied. Wordt er rekening gehouden met de landbouw? De angst is dat er straks helemaal geen landbouw is, terwijl Alem en agrariërs bij elkaar horen.
BOOM/Erfgoed Vereniging: Sommige gebieden hebben hoge archeologische waarden, wat wordt daarmee gedaan?

BOOM: Kleiwinning in Middelwaard in de jaren '90 van de vorige eeuw afgewezen met recreatie in Kerkdriel als reden.

Gemeente/Dekker: Dit rapport focust op natuur. De vraag was wat er kan en wat het beste is voor natuur. De benoemde belangen komen zeker aan bod bij een integrale afweging. De informatie over archeologie is bekend en zal op de projectwebsite worden geplaatst. Over de consequentie voor water komen we terug bij het onderzoek rivierkunde. In de Adaptieve Uitvoeringsstrategie Maas van het Deltaprogramma zijn diverse mogelijkheden voor waterstands-maatregelen bij Alem opgenomen.

4. Beantwoording vragen

4a Procedure

In de rondgestuurde memo wordt de procedure uitgelegd en de rol van draagvlak: zonder redelijke mate van draagvlak komen er geen bestemmingsplanwijziging en ontgrondingsvergunning, welke nodig zijn voor een gebiedsontwikkeling. Draagvlak heeft betrekking op partijen uit de omgeving, de gemeente zelf en andere overheden met een belang.

Natuurwacht BW: Gaat het om draagvlak in deelgebieden of voor geheel?

Dekker: Uiteindelijk voor het geheel, maar er wordt op niveau van deelgebied ingegaan.

Erfgoed Vereniging: twijfels over bepaalde regels bij ontgrondingen.

Dekker/Gemeente: De regels omtrent ontgrondingsvergunningen zijn van de Provincie.

Erfgoed Vereniging: Moet het rapport voor de gebiedsontwikkeling in de raad worden voorgelegd voordat er een IRM besluit komt?

Dekker/Gemeente: De volgorde is: eerst in gemeenteraad, dan naar de minister voor een beslissing over een eventuele vervolgstap.

4b Bepalen Draagvlak

Erfgoed vereniging: Bepalen van draagvlak moet zo objectief mogelijk, en deze notitie lijkt vooral vanuit de scope van de aanvrager te zijn opgesteld. Gemeente zal draagvlak moeten meten, niet de dorpsraad.

Gemeente: We gaan deze wijze waarop we hiermee omgaan intern binnen de gemeente bespreken. Hier komen we volgend overleg op terug.

DR Alem: Wethouder heeft gezegd dat als dorp Alem geen ontzanding wenst, die er niet komt. Verder hebben we een enquête vanuit het dorp achter de hand, maar eerst willen we meer weten over de technische aspecten en de plussen en de minnen van het plan.

Dekker: Die aspecten komen gaandeweg aan bod, tevens heeft iedereen een uitnodiging gekregen om bij ander project in Heteren te komen kijken.

4c Ingezonden vragen van Erfgoedvereniging (water, grotere plaatje, archeologie)

Dekker: rivierkundig onderzoek komt nog op de agenda. Eerdere (nationale) rapporten vormen daarvoor de basis. Dit komt aan bod in volgende vergadering. Eerdere rapporten over archeologie komen op de website. Brief krijgt plaats in toelichting bij enquête.

5. Vervolg/Afsluiting

Gemeente: Uitgebreid bij natuur onderzoek stilgestaan, andere aspecten (rivierkundig onderzoek, uitslagen enquête, oplossingsrichtingen) verdienen voldoende aandacht. Doorschuiven naar nieuwe bijeenkomst over ca 2 weken, er volgt een uitnodiging. Mogelijk komt er dan een externe voorzitter om het proces te faciliteren.

Dekker: Iedereen heeft uitnodiging gehad voor gebiedsbezoek Heteren (Hans Hanegraaf van DR Alem is er al geweest, enkele andere leden van de klankbordgroep hebben al een afspraak gemaakt voor een gebiedsbezoek). Wij hopen jullie daar te mogen verwelkomen. Nu worden alle stukken in BCC verzonden, er zal een mail komen of dat openbaar mag, zodat onderling tussen leden van de kbg stukken makkelijker gedeeld kunnen worden

Acties op volgende pagina

Acties:

Wat	Wie
Contact opnemen met Natuurwacht BW en Jeroen Klomp (SBB) voor aanvullende informatie natuuronderzoek	Arcadis
Rondsturen: <ul style="list-style-type: none">- Presentaties bijeenkomst (NB: natuurpresentatie is niet uiteindelijke resultaat maar een tussenstand)- Rapportages uitgevoerde onderzoeken (zodra gereed)	Gemeente/Dekker
Op projectwebsite plaatsen Marensche Waarden (dekkgroep.nl) <ul style="list-style-type: none">- Verslagen van de bijeenkomsten kbg- Brieven dorpsraden en erfgoed vereniging- Opdrachten aan onderzoeksbureaus- Rapportages uitgevoerde onderzoeken (zodra gereed)- Eerdere onderzoeken natuur archeologie	Dekker
Toelichting bij enquête schrijven en delen	Gemeente/Dekker
Reactie op brief DR Alem	Gemeente
Inplannen nieuwe bespreking over 2 weken	Gemeente/Dekker
Reageren op uitnodiging gebiedsbezoek Heteren (mail van Dekker)	Allen